

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Ηρακλής

Ήρωας Διαχρονικός και Αιώνιος

Το Νομισματικό Μουσείο, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλου διοργανώνει περιοδική έκθεση με τίτλο «Ηρακλής, Ήρωας Διαχρονικός και Αιώνιος». Η έκθεση παρουσιάζεται στη μεγάλη αίθουσα των περιοδικών εκθέσεων, στον Β' όροφο του Ιλίου Μελάθρου, στη βιβλιοθήκη του Ερρίκου Σλήμαν και θα διαρκέσει από τις 28 Δεκεμβρίου έως τις 31 Οκτωβρίου 2019.

Ο Ηρακλής, μία μυθολογική προσωπικότητα με πολλαπλούς συμβολισμούς, αποτέλεσε και αποτελεί έμπνευση και μέσο διοχέτευσης προτύπων και μηνυμάτων από τους αρχαίους μέχρι και τους νεότερους χρόνους. Η μορφή του, ως πανελλήνιο, πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο πρότυπο ρώμης, αρετής και δικαιοσύνης και φορέας πολιτικό-κοινωνικών, θρησκευτικών και ηθικών μηνυμάτων, άφησε ανεξίτηλο το αποτύπωμά της στην Ιστορία ανά τους αιώνες.

Η παρούσα έκθεση αποσκοπεί, κυρίως μέσω των νομισματικών παραστάσεων, στην παρουσίαση και ανάλυση των διαφόρων εικονογραφικών μορφών της πολυδιάστατης προσωπικότητας του θεού-ήρωα, με συγκεκριμένα γνωρίσματα και χαρακτηριστικά, η απόδοση των οποίων διαφοροποιείται ανάλογα με την περιοχή και τις αισθητικές αντιλήψεις της κάθε περιόδου. Η Έκθεση περιλαμβάνει τριακόσιες σαράντα έξι αρχαιότητες, οι περισσότερες από τις οποίες παρουσιάζονται για

πρώτη φορά στο κοινό. Συγκεκριμένα ένα πινάκιο, δύο γλυπτά και ένα χρυσό νόμισμα από τα Αρχαιολογικά Μουσεία Άμφισσας και Δελφών, δύο αττικές και μία βοιωτική επιγραφή από το Επιγραφικό Μουσείο, καθώς και τριακόσια τριάντα εννέα αρχαία ελληνικά, ελληνορρωμαϊκά και ρωμαϊκά νομίσματα, χρυσά, αργυρά, χάλκινα και από ήλεκτρο, μολύβδινα, πήλινα και χάλκινα σύμβολα, σφραγιδόλιθους και δακτυλιόλιθους από τις Συλλογές του Νομισματικού Μουσείου και από την Ιδιωτική Συλλογή του Θεόδωρου Αραβάνη. Τη μουσειολογική μελέτη και την επιστημονική επιμέλεια έχουν ο Διευθυντής του Νομισματικού Μουσείου Δρ Γεώργιος Κακαβάς και οι νομισματολόγοι του Μουσείου, Αντωνία Νικολακοπούλου και Δρ Βασιλική Στεφανάκη.

Τα παραπάνω αντικείμενα, τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ πολιτειακό, γεωγραφικό και χρονολογικό πλαίσιο —πόλεις-κράτη, έθνη, Κοινά, βασιλεία και αυτοκρατορίες από τη Δυτική Μεσόγειο μέχρι και

ΗΡΑΚΛΗΣ

ΗΡΩΣ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΟΣ

HERACLES A TIMELESS HERO

Εικαστικός διάλογος αρχαίων τεχνουργημάτων
με δημιουργίες του Παύλου Σάμιου

An art discourse between ancient artifacts
and works of Pavlos Samios

28/12/2018
31/10/2019

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ Δ. ΑΘΗΝΑ
Ν. ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ 11, 115 27
D. PANEPISTIMOU 11, ATHENS

NMM

τα βάθη της Ανατολής και από τους κλασικούς μέχρι και τους νεότερους χρόνους — συνομιλούν με τα δεκαεννέα ζωγραφικά έργα του αναγνωρισμένου διεθνώς εικαστικού Παύλου Σάμιου, Καθηγητή της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών, που αντλούν την έμπνευσή τους από τον Ηρακλή και τους Άθλους του, μέσα από μία λιτή και εμπνευσμένη μουσειογραφική προσέγγιση του Γιάννη Μετζικώφ.

Η έκθεση χωρίζεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες: Η πρώτη ενότητα πραγματεύεται τις ιδεαλιστικές ή μη προσωπογραφίες (κεφαλή αγένειος, γενειοφόρος, με ή χωρίς λεοντή) του θεού-ήρωα στους χαρακτήρες των νομισμάτων, στα σύμβολα και στους σφραγιδόλιθους, καθώς και τους εικονογραφικούς του τύπους (ιστάμενος, καθήμενος, τοξότης), οι οποίοι αναπαράγουν ή δανείζονται στοιχεία από γνωστά, από τις γραπτές πηγές, έργα φημισμένων καλλιτεχνών, για τα οποία

αντλούμε επίσης πληροφορίες μέσω των μεταγενέστερων ρωμαϊκών γλυπτών. Η δεύτερη ενότητα εστιάζει στα όπλα, όπως το ρόπαλο και η λεοντή, κατεξοχήν σύμβολα του ήρωα, καθώς και το τόξο και η φαρέτρα, εκ των οποίων τα περισσότερα αποτελούσαν δώρα θεών. Η τρίτη ενότητα επικεντρώνεται στην παιδική του ηλικία με τις γνωστές παραστάσεις του Ηρακλή δρακονοπνίγοντα, τους άθλους και τα κατορθώματα του και η τελευταία στην αφομοίωση του με άλλες θεότητες της Ανατολής. Και στις τέσσερις ενότητες παρουσιάζονται απεικονίσεις του θεού-ήρωα σε νομίσματα πόλεων, Κοινών και βασιλείων που συνδέονται με τη λατρεία του ως μυθικού οικιστή/ιδρυτή και γενάρχη, την παιδική και εφηβική του ηλικία στη Θήβα, τους άθλους, τα κατορθώματα και τις εκστρατείες που λαμβάνουν χώρα από την Μεσόγειο, την Ευρώπη και την Αφρική έως τα βάθη της Ανατολής. Σύμβολο δύναμης και εξουσίας, ο Ηρακλής και τα σύμβολά του, χρησιμοποιήθηκαν από βασιλείς και ηγεμόνες, οι οποίοι ταύτιστηκαν με τη μορφή του, αλλά και από πόλεις-κράτη και Κοινά με πολιτική σκοπιμότητα. Τα γνωρίσματα και οι ιδιότητές του, ευρέως γνωστές στο Μεσογειακό χώρο, υιοθετήθηκαν και αφομοιώθηκαν και από άλλες τοπικές θεότητες, κυρίως από το φοινικικό θεό Μελκάρτ.

Την επιμέλεια της Έκθεσης υπογράφει ο Διευθυντής του Μουσείου Δρ Γεώργιος Κακαβάς με συνεργάτιδα την αρχαιολόγο Δρ Μίμικα Γιαννοπούλου. Συμμετέχουν τα σύνολα JERAX με τη ραψωδιακή συναυλία «Ηρακλέους Μνήμη». Η έκδοση του συνοδευτικού επιστημονικού καταλόγου της Έκθεσης, αφιερωμένου στη μνήμη της διαπρεπούς νομισματολόγου Βάσως Πέννα, οφείλεται στο ιδιαίτερο ενδιαφέρον και την υποστήριξη από κάθε άποψη της AlphaBank, μόνιμου υποστηρικτή των δράσεων του Νομισματικού Μουσείου. Σε όλη τη διάρκεια της έκθεσης θα πραγματοποιείται εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές με σκοπό την εξοικείωσή τους με τη μυθική μορφή του θεϊκού ήρωα Ηρακλή, τις αξίες και τα ιδανικά που προκύπτουν από τα κατορθώματα και τους άθλους του.

Ο Ηρακλής «απήμαντος και αγήραος», θεός και αθάνατος, μας καλεί σε ένα ταξίδι στους αιώνες και στους τόπους που δημιούργησαν και συνομίλησαν με το μύθο του. Οδηγός μας οι τριακόσιες σαράντα έξι αρχαιότητες και οι δεκαεννέα σύγχρονες εικαστικές δημιουργίες, εμπνευσμένες από το βίο και τα έργα ενός θεϊκού ήρωα.